

Geelbloeiende *Magnolia*'s: een eerste overzicht

Met speciale aandacht voor nieuwigheden uit Arboretum Wespelaar

Dr. Koen Camelbeke¹⁾

[YELLOW FLOWERING MAGNOLIA'S: A FIRST REVIEW. WITH EMPHASIS ON THE NEW SELECTIONS FROM ARBORETUM WESPELAAR]

SUMMARY — For the first time an overview and evaluation of yellow flowering *Magnolia*'s is presented in the Dutch language. In this article the natural pedigree is studied: first a short description of the botanical *Magnolia* taxa with yellowish flowers (*M. acuminata* and *M. a.* var. *subcordata*) and their selections. This is followed by a discussion of the first generation crosses with non-yellow flowering *Magnolia* taxa and their selections. The third part focuses on second (and more) generation crosses and selections. Quite too many cultivars have been named and registered these last years, but it remains too early to make a more definitive evaluation. While some have deep yellow flowers, others are very pale or have other deficiencies and Arboretum Wespelaar will continue to plant, assess, and select the most worthy clones.

[MAGNOLIAS À FLEURS JAUNES : UNE PREMIÈRE ÉTUDE. AVEC UNE ATTENTION SPÉCIALE SUR LES RÉCENTES OBTENTIONS DE L'ARBORETUM WESPELAAR]

SOMMAIRE — Pour la première fois, un examen et une évaluation des *Magnolia* à fleurs jaunes sont présentés en néerlandais. Dans cet article, on étudiera le pedigree naturel, avec tout d'abord, une courte description des taxa botaniques de *Magnolia* à fleurs jaunâtres (*M. acuminata* et *M. a.* var. *subcordata*) et leurs sélections. Vient ensuite un examen de la première génération d'hybrides avec les taxa de *Magnolia* à floraison non-jaune et leurs sélections. La troisième partie est consacrée aux hybrides de la seconde génération (ou d'une génération subséquente) et leurs sélections. Ces dernières années, bien trop de cultivars ont été nommés et enregistrés, et il est prématuré d'en faire une évaluation plus avancée. Tandis qu'une bonne part d'entre eux est d'un jaune profond, d'autres sont très pâles ou présentent d'autres déficiences. L'Arboretum Wespelaar continuera à planter, évaluer et sélectionner les meilleurs clones.

Inderdaad, een eerste overzicht. Want hoewel het nog vroeg is om een gedetailleerde beoordeling van alle geelbloeiende magnolia's te geven – elk jaar worden nog nieuwe cultivars geregistreerd - is een eerste overzicht met gedeeltelijke evaluatie wel haalbaar. Meer zelfs, eigen waarnemingen en een

1) Directeur Arboretum Wespelaar vzw, De Costerstraat 37, B-3150 Haacht-Wespelaar.
E-mail: arboretum.wespelaar@skynet.be

aantal recente publicaties (DE SPOELBERCH 2003, PARDATSCHE 2003, ROBINSON 2002 en THOMAS 2003) maken een Nederlandstalig overzicht zelfs wenselijk.

DE OUDERS

Magnolia acuminata is een grote (tot 38 m!), elegante, snelgroeiende boom met een groot verspreidingsgebied in oostelijk Noord-Amerika. De herfstkleur kan in bepaalde jaren en bij bepaalde klonen prachtig botergeel zijn. De bloemen daarentegen zijn naar magnolianormen klein, groenachtig geel en verschijnen tezamen met de bladeren. Een aantal klonen werd geselecteerd omwille van de gelere bloemen, onder andere 'Koban Dori' (een moeilijke plant?) en 'Moegi Dori' (misschien een selectie van de variëteit *subcordata*). Een opvallende fertiele selectie die vaak in kruisingen werd gebruikt heet 'Fertile Myrtle'. Tevens vermeldenswaard is de zogenaamde 'blauwe magnolia' *M. acuminata* 'Seiju' met bewaasde blauwgroene tepalen, geel binnenin. Een merkwaardig maar interessant zicht.

De zuidelijke variëteit *M. acuminata* var. *subcordata* die van nature voorkomt in Georgia, Alabama, Noord- en Zuid-Carolina en Florida, heeft een meer variabele habitus, maar wordt nooit zo'n grote boom als de typesoort. Deze variëteit is minder winterhard maar heeft wel intensiever gele bloemen en zal dus een belangrijke ouder blijken voor geelbloeiende *Magnolia*-cultivars. Een aantal planten in Arboretum Wespelaar zijn zeker de moeite waard wat bloemkleur betreft, maar de relatief kleine bloemen, late bloeitijd (mét de bladeren) en beperkte winterhardheid maakte verdere kruisingen en selectie wenselijk. Ook van *M. acuminata* var. *subcordata* bestaan een aantal selecties waarvan 'Miss Honeybee' misschien de meest bekende, maar zeker niet de meest winterharde is: drie pogingen om deze cultivar in onze collectie te houden zijn mislukt.

DE EERSTE GENERATIE

Magnolia acuminata × *M. liliiflora* (= *M. ×brooklynensis*)

Ik moet toegeven dat een kruising tussen een min of meer geelbloeiende soort (*M. acuminata*) en een soort met rozerode tot dieppaarse bloemen (de Chinese *M. liliiflora*) slechts zelden geelbloeiende planten zal geven; maar ik ben zo een onvoorwaardelijke fan van bijna alle *M. ×brooklynensis* selecties dat een kleine uitstap in deze richting me wel vergeven zal worden. *Magnolia liliiflora* is een struikachtige plant die laat bloeit met lange, slanke, paarse bloemen. Reeds in het midden van de jaren '50 werd de kruising met de Amerikaanse *M.*

Geelbloeiende *Magnolia*'s: een eerste overzicht

acuminata uitgevoerd door Evamaria Sperber van de Brooklyn Botanic Garden (New York). De twee meest bekende en veel te weinig aangeplante selecties zijn *M. ×brooklynensis* '**Evamaria**' (Ill. 4) met grote magentaroze plus geel plus groene bloemen en '**Woodsman**' met donkerder bloemen. Beide planten beginnen te bloeien in de maand april (begin, midden of eind al naargelang de temperaturen), gaan daar voor tenminste een maand mee door en zijn een omweg, ja zelfs een uitstap waard. Het nieuwjaarskaartje 2004 van de Engelse magnoliafreak John Gallagher toont een foto van de bloemen van een tweede generatie *M. ×brooklynensis*, met name '**Hattie Carthan**' en de bloemkleur is zeker veelbelovend: diepgele bloemen met een streepje paars aan de basis van de tepalen. Onze plant is slechts drie jaar jong en de huidige evaluatie is dus enkel op foto's gebaseerd. Een identieke kruising is '**Moon Spire**'. De moederplant groeit in Arboretum Wespelaar en werd verkregen uit zaad van een kruising uitgevoerd door de Amerikaan August Kehr. De plant is zeer zuilvormig maar de bloemen zijn jammergenoeg geen verbetering op de reeds bestaande selecties. Wel zal deze niet geregistreerde selectie een mogelijks belangrijke ouder blijven voor onze kruisingen. Een andere bekende die niet in dit rijtje mag ontbreken is '**Yellow Bird**': een terugkruising van *Magnolia ×brooklynensis* '**Evamaria**' met *M. acuminata* ontstaan bij de zoektocht naar donkergele bloemen. Bij '**Yellow Bird**' (Ill. 13) is dit zeker gelukt: de bloemen zijn goed diep geel maar niet al te groot en ze verschijnen ook samen met de bladeren. Onze meer dan 15 jaar oude plant heeft de gedrongen knoestige habitus van een oude appelaar en is zeker één van mijn favorieten. Ik kan best leven met bloemen ietwat tussen de bladeren verborgen (vergeet niet dat mijn vorige liefde cypergrassen waren, en heb je daar al naar de bloemen gezocht?).

Magnolia acuminata × *M. denudata*

De Chinese *Magnolia denudata* zien we meestal als een meerstammige of brede kleine boom. De bloemen met 9 tepalen verschijnen zeer vroeg (midden maart) en zijn sneeuwwit. Wanneer we deze kenmerken mengen met *Magnolia acuminata* krijgen we dus grote planten met vroege bloei (vóór het verschijnen van de bladeren) en bleke bloemen (geel is hier dus zeker steeds een eufemisme).

De allereerste op het appél is '**Petit Chicon**' (nieuwe naam; voor beschrijving zie p. 41)(Ill. 12). Door Philippe de Spoelberch meegebracht als stek uit de tuin van Karl Flinck in Bjuv (Zweden) en altijd héél doeltreffend en betrouwbaar. De bloei start steeds 6-10 dagen vroeger dan van '**Elizabeth**' (behorend tot dezelfde, bekende grex) en trekt daarom steeds de aandacht van de vroege bezoeker. De bleke bloemen verschijnen lang voor het blad: toch zijn ze bijna

niet vorstgevoelig en hebben een goede structuur (bij het uitlopen lijkend op jong witlof). Deze selectie werd nog niet geregistreerd, maar dit staat wel op het 2004-opdrachtenlijstje. **'Elizabeth'** blijft ongetwijfeld één van de beste selecties voor betrouwbaarheid en winterhardheid. Je hebt wel wat plaats nodig want het wordt een grote plant en je mag je niet laten misleiden wanneer de verkoper spreekt over 'gele' bloemen. **'Sundance'** heeft bij ons de bleekste bloemen maar op warme, zonnige dagen gaan de bloemdekblaadjes terugslaan en dit geeft een verrassend effect. **'Yellow Fever'** vind ik "feverish" maar volgens Philippe de Spoelberch wel de moeite in een beter klimaat. Bij ons worden de bloemen vaak beschadigd door lentevorst. Een grote plant van **'Butterflies'** heb ik vorig jaar zien bloeien in Wisley Gardens (GB) met nogal verwrongen tepalen. Ik was niet overtuigd, maar over deze selectie verschillen de meningen en een aantal auteurs zijn wild enthousiast. Nog even wachten dus tot onze planten gaan bloeien.

In 1990 kochten we bij Eisenhut (Zwitserland) een magnolia zonder cultivarnaam (*M. acuminata* var. *subcordata* × *M. denudata*). De plant groeide uit tot een mooi boomvormig specimen met relatief kleine, roomgele bloemen van een stevige textuur en goed vorstbestendig. Naar mijn gevoel beter dan de kortbij aangeplante **'Sundance'** of **'Yellow Fever'** en dus in 2003 geregistreerd onder de naam **'Carlos'** (Ill. 7). Een andere veelbelovende cultivar van waarschijnlijk dezelfde kruising is **'Fei Huang'** (syn. **'Yellow River'**). Het betreft echter een recente introductie uit China en dus is het nog wat vroeg voor een goede evaluatie.

***Magnolia acuminata* × *M. soulangeana* 'Big Pink'**

De bekendste *Magnolia* hybride is ongetwijfeld *M. soulangeana*. De eerste maal dat de kruising tussen *M. denudata* en *M. liliiflora* werd uitgevoerd dateert al van 1820. Later volgden nieuwe kruisingen die het ontstaan gaven aan talloze selecties. Een bepaalde vorm van *M. soulangeana* 'Alexandrina', recent afzonderlijk benoemd als 'Big Pink', werd door Phil Savage (Michigan, USA) met *M. acuminata* gekruist en gaf het ontstaan aan **'Limelight'** (Ill. 10). Deze cultivar heeft zeer grote, sikkelvormige bloemen en ze hebben een zeer goede gele kleur. Hij bloeit meestal tot anderhalve maand lang en is daarmee de langst bloeiende gele magnolia in onze collectie. **'Yellow Lantern'** is het product van dezelfde kruising maar voorlopig minder spectaculair in bloei. Hoewel P. THOMAS (2003) met veel lovende woorden schrijft over deze cultivar, heb ik om een of andere reden nooit veel aandacht aan deze selectie besteed.

Magnolia acuminata × *M. cylindrica*

Magnolia cylindrica is een zeldzame kleine boom of grote struik uit oostelijk China. De witte bloemen lijken wat op die van *M. denudata* maar zijn eleganter en verschijnen ook op het naakte hout in het vroege voorjaar. Het kruisingsproduct met *M. acuminata* is intermediair in kenmerken tussen de twee ouders. De bloemen zijn bleek en hoewel het een interessante plant is zal deze kruising niet worden geregistreerd. Elk najaar trekken deze planten de aandacht door hun prachtig gele herfstkleur.

Magnolia acuminata × *M. kobus* 'Norman Gould'

In de jaren 1950 deed genetica Dr. Janaki Ammal experimenten met colchicine bij verschillende houtachtige planten, onder andere bij *Magnolia kobus*. De polyploïde 'Norman Gould' heeft maagdelijk witte wat komvormige bloemen met 8-9 tepalen waarvan de uiteinden terugslaan. Deze selectie draagt elk jaar massaal bloemen en is zeker een plaatsje in de tuin waard. Kruising met *M. acuminata* levert brede boomvormige planten met grote bleke bloemen. De kleur van de bloemen doet denken aan citroen ijscrème en de bloemen openen mooi stervormig: 'Lemon Star' is dan ook de terechte naam (voor beschrijving zie p. 40). Een aantal Zweedse bezoekers waren laaiend enthousiast over deze planten en hoopten dat ze ook in hun klimaat de nodige winterhardheid zouden hebben. In België is er alvast niet het minste probleem op dat gebied. 'Golden Rain' is een reeds bestaande, zeer recente, Amerikaanse selectie met dezelfde ouders die ik nog niet heb gezien.

Magnolia acuminata × *M. stellata*

Magnolia stellata of sternmagnolia is – na *M. ×soulangeana* – ongetwijfeld de tweede meest bekende en aangeplante magnolia in onze contreien. Het is een traag groeiende, dicht vertakte struik uit Japan met witte, relatief kleine bloemen met veel, slanke tepalen.

Weeral een kruising dus met een wit bloeiende soort en weeral is het resultaat een bleekgele magnolia; maar wat voor één: 'Gold Star' (Ill. 9). De plant neemt eerder de habitus van de moederplant ('Miss Honeybee') maar met de vele vertakkingen die we kennen van *M. stellata*. De nieuwe bladeren zijn koperkleurig bij het uitlopen en de stervormige bloemen zijn roomgeel en doen denken aan een bleekgele *M. stellata*: chique!

Alle bovengenoemde selecties zijn bijna steeds het product van *M. acuminata* met een wit bloeiende andere soort. Enkel bij *M. ×brooklynensis* terugkruisingen zal je een meer intens gele bloemkleur waarnemen. Maar wil je écht gele magnolia's, dan moeten we een generatie verder.

DE TWEDE GENERATIE EN VERDER...

Het grootste deel van de hieronder beschreven selecties betreft 'nieuwe' cultivars 'van het huis'. Allemaal zijn het laat bloeiende *Magnolia*-cultivars, en de meeste hebben een dieper gele kleur dan diegene die hierboven werden besproken.

***Magnolia* 'Woodsman' × *M.* 'Gold Star'**

Onze jonge plant van deze kruising, '**Solar Flair**', bloeide vorig jaar voor het eerst. En hoewel de bloemen veelbelovend waren, is Wim Rutten – een vermaard magnoliakweker uit Nederland – niet overtuigd. Nog even wachten dus voor we een definitief oordeel vellen.

***Magnolia acuminata* × *M.* 'Elizabeth' (Ill. 5)**

Van de twee zaailingen van deze kruising heeft slechts 1 plant de hakbijl overleefd. De grote, boomvormige plant heeft diepgele rechtopstaande bloemen met 9 tepalen en gaat door het leven onder de naam *Magnolia* '**Anilou**' (nieuwe naam; voor detailbeschrijving zie p. 40).

***Magnolia* 'Yellow Bird' × *M.* 'Sundance'**

Ook uit deze rij zaailingen springt er één in het oog. De verschillende personen die de planten evalueren waren het echter niet volledig eens, en dus kwam "*Butterbowl*" op het lijstje van verder-op-te-volgen magnolia's. De werknaam *Butterbowl* laat echter al iets vermoeden: botergele, eerder kleine, komvormige, stevige bloemen.

***Magnolia* ('Woodsman' × 'Lennei') × *M.* 'Elizabeth'**

Uit deze toch al ingewikkelde kruising $\{[(acuminata \times liliiflora) \times (denudata \times liliiflora)] \times [acuminata \times denudata]\}$ die paars, geel en wit combineert zijn 2 planten geselecteerd: '**Banana Split**' (Ill. 6) met reusachtige (tot 27 cm diameter), bleke, slappe bloemen die groen, wit, geel en roze in zich

Geelbloeiende *Magnolia*'s: een eerste overzicht

combineren. '**Green Snow**' is niet geel maar eerder wit met een vreemde lichtgroene marmering op de buitenste tepalen.

***Magnolia* 'Miss Honeybee' × *M.* 'Elizabeth'**

'**Honey Liz**' draagt grote, slappe, diepgele bloemen op een mooi opgaande boom. De moederplant is in 2003 jammergenoeg gestorven, maar haar uitstekende kwaliteiten hadden er reeds toe aangezet om deze kloon verder vegetatief te vermeerderen en zo voor identieke nakomelingen te zorgen.. Gelukkig maar.

***Magnolia* 'Miss Honeybee' × *M.* 'Gold Crown' (= 'Woodsman' × 'Sundance')**

Net zoals de verschillende hierboven beschreven kruisingen, hebben we ook zaad van déze kruising ontvangen van de eind 2001 overleden Amerikaan August Kehr. Deze man had een uitstekende reputatie op het gebied van de horticultuur, en dit is ongetwijfeld één van de beste kruisingen totnogtoe voor diepgele, laatbloeiende magnolia's. Een kruising die zeker herhaald mag worden. Drie zaailingen uit deze kruising werden reeds geregistreerd: '**Green Bee**', een mooi opgaande boom met goed gele, slappe bloemen die opvallend grasgroen zijn in jonge toestand. '**Olivia**' (Ill. 11) heeft tevens een goed opgaande habitus en de bloemen zijn van het diepste geel in onze collectie. Daarenboven hebben ze een stevige textuur en zijn dus niet neerhangend. '**Daphne**' (Ill. 8) is de enige eerder compacte struik uit deze reeks en daarom ook geschikt voor de kleinere tuin. De bloemen houden heel lang, zijn diepgeel en mooi opgericht. Bovendien staan de bloemen op het einde van de takken, duidelijk boven de bladeren uitstekend en dus ideaal voor een spectaculaire, diepgele vertoning.

CONCLUSIE

Hoewel we reeds een respectabel aantal geel bloeiende magnolia's hebben besproken, mag die lijst worden aangevuld met tenminste een 20-tal andere cultivars. Hierna enkel een opsomming van de namen met vermelding van de ouders zodat een eerste idee kan gevormd worden over de mogelijke kenmerken van de betreffende selectie.

- 'Coral Lake' ('Legend' × 'Butterflies')
- 'Gold Crown' ('Woodsman' × 'Sundance')

- 'Gold Cup' ('Lennei' × 'Elizabeth')
- 'Golden Endeavour' ('Miss Honeybee' × 'Sundance')
- 'Golden Gala' (*M. acuminata* × *M. denudata*)
- 'Golden Gift' ('Miss Honeybee' × (*M. acuminata* × *M. denudata*))
- 'Golden Girl' (*M. ×brooklynensis* selectie)
- 'Golden Glow' (*M. acuminata* selectie)
- 'Golden Goblet' ['Miss Honeybee' × (*M. acuminata* × *M. denudata*)]
- 'Golden Pond' (*M. acuminata* × *M. denudata*)
- 'Goldfinch' ('Miss Honeybee' × *M. denudata* 'Sawada's Cream')
- 'Hot Flash' ('Woodsman' × 'Elizabeth')
- 'Legend' (*M. acuminata* × *M. denudata*)
- 'Lois' [*M. acuminata* × (*M. acuminata* × *M. denudata*)]
- 'Sun Ray' (polyploïde vorm van 'Sundance')
- 'Sunburst' ('Woodsman' × 'Gold Star')
- 'Sunsation' ('Woodsman' × 'Elizabeth')
- 'Sunspire' ('Woodsman' × 'Elizabeth')
- 'Ultimate Yellow' (*M. ×brooklynensis* × *M. acuminata*)
- 'Yellow Garland' (*M. acuminata* × *M. denudata*)

Dit wijst erop dat er zeker te veel "gele" magnolia's werden geselecteerd en benoemd en dat dus een verdere selectie noodzakelijk is. De meeste van die 20 cultivars hebben een plaatsje gekregen in onze collectie maar zijn nog te jong om te evalueren. Dit illustreert dat het inderdaad nog te vroeg is voor een definitieve beoordeling van alle geelbloeiende magnolia's. Toch zijn de verwachtingen bij bepaalde planten hooggespannen. Zo is er 'Lois' die volgens Engelse specialisten één van de meest gele magnolia's op de markt is. Maar ongetwijfeld zullen vele andere gekapt worden om plaats te maken voor de échte "Ultimate Yellows".

REFERENTIES

- DE SPOELBERCH PH.** – (2003) – Yellow Magnolias at Herkenrode and Arboretum Wespelaar. *Rhododendron with Camellias and Magnolias 2003*. 54: 12-15.
- PARDATSCHE G.** – (2003) – Gelblühende Magnolien. *Mitt. Deutsch. Dendrol. Gesellschaft*. 88: 149-153.
- ROBINSON M.** – (2002) – Them Thar Yallers. *The Rhododendron, Camellia and Magnolia Group. RHS Bulletin*. 80: 7-8.
- THOMAS P.** – (2003) – Magnolia's golden future. *The Garden*. 128(4): 248-251.

Addendum: description of three new yellow *Magnolia* cultivars

***Magnolia* 'Anilou'**

Arboretum Wespelaar accession number 95014-b.

We received two seeds from the cross *Magnolia acuminata* × *M.* 'Elizabeth' from A. Kehr in 1992. Plant-a was of no interest and has been cut. Plant-b flowered for the first time in 2001. It is an upright tree with good erect, deep yellow flowers. The flowers appear with the leaves and have 9 tepals. The outer tepals have green shades but are not sepaloid.

Young flowers very green; somewhere around RHS 143C (Scheele's Green) depending on the stage the flower is in. The mature flowers at anthesis are deep yellow. RHS 7D (Yellow group) on the outside and 6D (Sulphur yellow) on the inside. The outer whorl of tepals have a green blotch. The broadly obovate tepals are 10-12 cm long and circa 5.5 cm wide at widest point. The stamens are yellow with soft pinkish filaments. Gynoecium is green with soft yellow stigma's.

The tree flowers for more than a month, starting here in mid April and ending somewhere at the end of May with a peak flowering at the end of April and beginning of May.

This new selection has been named 'Anilou' in honour of the deceased younger sister of Philippe de Spoelberch.

Put into commerce in 2003 through Wim Rutten at Leende, Holland.

***Magnolia* 'Lemon Star'**

Arboretum Wespelaar accession number 96287.

Of seven seedlings from the cross *Magnolia acuminata* × *M. kobus* 'Norman Gould' made by A. Kehr and sown in 1992, this plant was the first to flower in 2000. The cross yielded very homogenous plants, somewhat intermediate between both parents (a pale yellowish 'Norman Gould'). The best seedling has been selected and named 'Lemon Star'. Flowers are greenish yellow at first, becoming pale later. They are large and attractive. The flower has 6 petaloids and 3 sepaloids. The plant has an excellent autumn colour. The broad tree flowers for circa 1 month with a peak flowering in the second half of April for 10-16 days. The first leaves appear when many flowers are open, giving it a fresh greenish look. The nicely scented flowers start greenish opening star like then having the colour of lemon ice cream (hence the name 'Lemon Star'). Some Swedish visitors were very enthusiastic about this plant, hoping it will be

hardy in their more harsh climate (this may be the case as *M. kobus* is one of the parents).

Sepaloids 3-4 cm long, circa 1 cm wide at base, soon falling. Petaloids obovate, 7-8 cm long, 3.5-4.5 cm wide at widest point. Outer whorl more greenish than inner whorl. Colours ranging from RHS 145B (Scheele's Green in Yellow-Green Group) when young to 2D (Chartreuse Yellow in Yellow Group) when fully mature and open. Stamens are yellowish brown with a small purplish spot on the abaxial side of the filaments. Gynoecium is green with pale greenish yellow styles.

Put into commerce through Wim Rutten at Leende, Holland.

***Magnolia* 'Petit Chicon' (Ill. 12)**

Arboretum Wespelaar accession number: #90188 (cutting from a plant in the garden of Karl Flinck, Bjuv, Sweden, his #1636; cross probably made by Phil Savage).

This consistently effective and charming selection flowers massively with pale yellow flowers resembling those of the somewhat paler 'Elizabeth'. It is the earliest yellow flowering *Magnolia*, on average 6-12 days earlier than 'Elizabeth', and flowering for circa 30 days. Three cuttings of 'Petit Chicon' have been growing here since 14 years and they have a tree-like habit. They never fail to attract attention. The main interest of this taxon is its early flowering, well before any leaves, and the hardy well-structured flowers. They are pale yellow, open completely and remain star like for several days, before falling off. Briefly and before opening its tepals, the flower resembles a young Belgian endive; hence the French name *petit chicon*.

Flowers are 9-11 cm long with 3 sepaloids and 6 petaloids. The soon falling, long, yellow-green sepaloids are ca. 5 cm long, 11-16 mm wide, triangular and acute. RHS colour chart 150C (Sap green), grass green when still in perules. The outer whorl of petaloids are ca. 8-10 cm long, 48-62 mm wide at widest point, spatulate. RHS colour chart 9D (Canary yellow), 11B basally (Naples yellow) or 144C when young. Stamens many, pale yellow except for the abaxial side of the filament which is purplish-pink; 15-18 mm long, up to 2 mm wide. Gynoecium green, stigmas pale yellow.

Put into commerce through Wim Rutten at Leende (NL), Esveld at Boskoop (NL), Damien Devos at Anzegem (B) and Baumschule Neumann at Berlin (D).